

Instanța de fond: Curtea de Apel Chișinău, Judecător – Anatolie Doga

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție, Judecători – Iu. Sîrcu, T. Chișca-Doneva, N. Clima, V. Macinskaia, I.Arhiliuc
Curtea de Apel Chișinău, Judecător – Nicolae Craiu

Dosar nr.3r-49/16

DECIZIE

23 martie 2016
Chișinău

municipiul

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, – Svetlana Filincova,
Judecători – Sveatoslav Moldovan, Oleg Sternioală

Examinînd recursurile declarate de către Tudor Costin și de Consiliul municipal Chișinău,

în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Costin împotriva Consiliului municipal Chișinău privind asigurarea cu spațiu locativ,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016, prin care a fost schimbat modul de executare a hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2012,

a c o n s t a t a t :

La 11 iulie 2011 Tudor Costin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, solicitînd obligarea pîrîtului de a acorda spațiu locativ, în afara rîndului, în baza pct.11) din Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.575 din 02 septembrie 1992, ori să-i atribuie un teren în proprietate privată pentru construcția individuală de locuință, în legătură cu faptul că are nevoie de îmbunătățirea condițiilor de trai.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2012 a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Costin. A fost obligat Consiliul municipal Chișinău să-l asigure pe Tudor Costin cu spațiu locativ în afara rîndului, conform normelor stabilite.

Prin decizia Curții Supremă de Justiție din 02 octombrie 2013 a fost respinsă cererea Consiliului municipal Chișinău privind repunerea în termenul de declarare a recursului ca fiind neîntemeiată. A fost respins recursul Consiliului municipal Chișinău ca fiind tardiv. A fost menținută hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2012.

La 08 octombrie 2015 Tudor Costin a depus cerere privind schimbarea modului și ordinii de executare a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 08 octombrie 2012, indicând că Consiliul municipal Chișinău refuză executarea hotărârii menționate, din motiv că nu este spațiu locativ liber în municipiul Chișinău și că nu dispune de surse financiare pentru construcția spațiului locativ.

Din considerentul că Primăria municipiului Chișinău, Consiliul municipiul Chișinău nu dispun de spațiu locativ liber și nu-l pot asigura cu spațiu locativ, urmează a fi schimbat modul și ordinea de executare a hotărârii judecătorești din 08 octombrie 2012, fiind solicitată încasarea sumei/costului echivalent a unui apartament cu 2 camere, ori conform pct.11 al Hotărârii Guvernului nr.575 din 02.09.1992 „Cu privire la acordarea de înlesniri colaboratorilor subdiviziunilor de risc deosebit, care s-au îmbolnăvit de boală actinică sau au devenit persoane cu dizabilități”, acești colaboratori se asigură în afara rîndului cu spațiu locativ în cazul în care este confirmată necesitatea îmbunătățirii condițiilor de trai, precum și cu spațiu locativ suplimentar (odaie separată), în baza certificatului medical, conform legislației în vigoare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016 a fost admisă parțial cererea depusă de Tudor Costin. A fost schimbat modul de executare a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr.3-2252/2012 din 08 octombrie 2012. A fost încasat din contul Consiliului municipal Chișinău în beneficiul lui Tudor Costin echivalentul unui apartament cu o odaie, în mărime de 470 000 lei. În rest, cerințele în această parte au fost respinse ca nefondate.

Întru argumentarea soluției, instanța de judecată ierarhic inferioară a reținut că Primăria municipiului Chișinău nu dispune de spațiu locativ și nu poate să-i asigure lui Tudor Costin o locuință, fiind oportună schimbarea modului de executare a hotărârii judecătorești din speță.

La 10 februarie 2016 Tudor Costin a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016, solicitând casarea parțială a încheierii recurate, în partea respingerii cerinței de încasare a sumei de 1 170 000 lei, ce constituie costul a unui apartament cu 2 camere și admiterea integrală a cererii privind schimbarea modului și ordinii de executare a hotărârii.

În motivarea cererii a indicat că încheierea recurată este neîntemeiată și ilegală, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Susține recurentul că instanța de judecată greșit a stabilit că urmează să-i acorde echivalentul unui apartament cu o odaie, în detrimentul unui apartament cu 2 odăi, ori în baza Hotărârii Guvernului nr.575 din 02.09.1992, Tudor Costin urma să fie asigurat cu spațiu locativ, precum și cu spațiu suplimentar (o odaie separată), în baza certificatului medical.

A mai indicat că în certificatul medical al Consiliului de expertiză medicală a vitalității nr.032371 este expres indicat că el necesită ajutor permanent din partea unei alte persoane.

La 15 februarie 2016 Consiliul municipal Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016, solicitând casarea deciziei recurate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă cererea intimatului.

În motivarea cererii a indicat că schimbarea modului și ordinii de executare a hotărârii a dus la schimbarea naturii hotărârii instanței de judecată, iar Consiliul municipal Chișinău a fost lipsit de dreptul la un proces echitabil, examinarea cauzei avînd loc în lipsa reprezentantului Consiliului.

Sușține că instanța de judecată urma să examineze modalitatea prin care intimatul a evaluat prețul de piață a unui metru pătrat de suprafață locativă.

La 09 martie 2016 Tudor Costin a depus supliment la recurs, indicînd că prin răspunsul parvenit de la Ministerul Sănătății și de la de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și a Familiei, se atestă necesitatea îmbunătățirii condițiilor de trai ale recurentului.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererile de recurs și prevederile Legii, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Tudor Costin și de Consiliul municipal Chișinău urmează a fi admise, din următoarele motive.

Conform art.427 lit.b) din Codul de Procedură Civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Din materialele dosarului reiese că, prin încheierea recurată, Curtea de Apel Chișinău a schimbat modul de executare a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr.3-2252/2012 din 08 octombrie 2012 (f.d.152-154).

Conform art.252 alin.(1) din Codul de Procedură Civilă, în funcție de situația materială a părților sau de alte circumstanțe, instanța emitentă poate, la cererea participanților la proces sau la propunerea executorului judecătoresc, să amîne ori să eșaloneze executarea ei, precum și să schimbe modul sau ordinea de executare.

Alin.(2) al aceluiași articol prevede că, cererile menționate la alin.(1) se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea.

În acest sens, Colegiul apreciază ca fiind întemeiate criticile aduse de Consiliul municipal Chișinău privind faptul că cererea lui Tudor Costin privind schimbarea modului de executare a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr.3-2252/2012 din 08 octombrie 2012 a fost examinată în lipsa reprezentantului Consiliului municipal Chișinău și că ultimul nici nu a știut despre examinarea cererii date, ori la

materialele dosarului nu este anexată dovada înștiințării acestuia despre data, ora și locul desfășurării ședinței de judecată.

Deși la materialele dosarului a fost anexată citația expediată în adresa Consiliului municipal Chișinău pentru ședința de judecată din 18 decembrie 2015 (f.d.128), nu a fost confirmată recepționarea acesteia de către Consiliul municipal Chișinău, după cum reiese din art.105 alin.(1) și alin.(1¹) din Codul de Procedură Civilă, care prevăd că, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței, iar citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

Mai mult ca atât, Colegiul reține că ședința de judecată fixată de instanța de judecată pentru data de 18 decembrie 2015 nu a avut loc, iar următoarea ședință de judecată a fost fixată pentru data de 20 ianuarie 2016 (f.d.131,133), cînd a fost examinată cererea lui Tudor Costin și emisă încheierea recurată, însă acest fapt nu a fost adus la cunoștința Consiliului municipal Chișinău.

Astfel, instanța de judecată ierarhic inferioară eronat a apreciat posibilitatea examinării cererii în lipsa Consiliul municipal Chișinău, ca fiind înștiințat în mod legal, ori materialele dosarului atestă contrariul, fapt ce evidențiază aplicarea eronată a normelor de procedură ce afectează însuși substanța dreptului părților la un proces echitabil.

În privința recursului declarat de Tudor Costin, Colegiul reține că acesta a obiectat asupra faptului că instanța de judecată a dispus încasarea sumei echivalente costului unui apartament cu o odaie, în detrimentul costului apartamentului cu 2 odăi, după cum este prevăzut la pct.11 din Hotărîrea Guvernului nr.575 din 02.09.1992 „Cu privire la acordarea de înlesniri colaboratorilor subdiviziunilor de risc deosebit”, fiind expres indicat că asigurarea în afara rîndului cu spațiu locativ în cazul în care este conformată necesitatea îmbunătățirii condițiilor de trai, precum și cu spațiu locativ suplimentar (o odaie separată), în baza certificatului medical, conform legislației în vigoare.

Analizînd încheierea recurată, Colegiul reține că, deși instanța de judecată ierarhic inferioară a făcut referire la prevederile legale citate supra, în speță nu a ținut cont și de spațiul suplimentar (odaia separată) necesar a fi atribuit și a cărui cost s-ar prezuma a fi inclus în suma încasată din contul Consiliului municipal

Chișinău, în legătură cu schimbarea modului și ordinea de executare a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr.3-2252/2012 din 08 octombrie 2012.

În acest sens, Colegiul remarcă faptul că, prin prisma pct.11 din Hotărârea Guvernului nr.575 din 02.09.1992 „Cu privire la acordarea de înlesniri colaboratorilor subdiviziunilor de risc deosebit”, acordarea și a unui spațiu locativ suplimentar (odaie locativă) implică confirmarea acestei necesități prin certificatul medical, eliberat conform legislației în vigoare, însă asemenea înscris nu a fost administrat instanței de judecată, fiind prezentat de Tudor Costin abia la depunerea cererii de recurs (f.d.160).

Conform art.118 alin.(1) din Codul de Procedură Civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, Colegiul notează că în speță nu a fost elucidat aspectul ce ține de necesitatea îmbunătățirii condițiilor de trai cu încă o odaie separată, însă această omisiune nu poate fi imputată instanței de judecată ierarhic inferioare, în condițiile în care însuși Tudor Costin a evitat să probeze această necesitate.

La fel, Colegiul reține că la materialele dosarului sunt anexate 2 extrase/note informative eliberate de Bursa imobiliară „Lara”, cu nr.162/02 din 07 octombrie 2015 (f.d.125) și cu nr.195/02 din 26 noiembrie 2015 (f.d.129), care prezintă informația privind valoarea medie de piață apartamentelor cu 2 odăi în sectorul Centru mun. Chișinău și respectiv, valoarea medie de piață apartamentelor cu 1 și 2 odăi, construcția anilor 1970, în mun. Chișinău.

Conform art.239 din Codul de Procedură Civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Prin prisma art.6 CEDO și art.241 din Codul de Procedură Civilă, întru asigurarea legalității și temeiniciei hotărârii, instanțele de judecată au obligația de a-și motiva hotărârile, indicând circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

La acest capitol Colegiul reține că, după cum reiese din procesul verbal al ședinței de judecată din 20 ianuarie 2016 (f.d.150), instanța de judecată ierarhic inferioară, în conformitate cu art.225 din Codul de Procedură Civilă, a cercetat doar certificatul privind valoarea bunurilor imobile nr.195/02 din 26 noiembrie 2015 (f.d.129), în baza lui fiind calculată suma ce urma a fi încasată în contul lui Tudor Costin, însă nu este clar motivul pentru care a fost ignorată nota informativă/certificatul eliberat de Bursa imobiliară „Lara”, cu nr.162/02 din 07

octombrie 2015 și anexată de Tudor Costin(f.d.125), care în esență prezintă o informație distinctă de cea reținută de instanța de judecată.

Incertitudinea determinării în speță a costului spațiului locativ este accentuată și de faptul că drept bază de calcul a fost reținută informația prezentată privind costul construcțiilor anului 1970 (f.d.129;154), nefiind clar motivul pentru care anume acest reper, construcția anului 1970, a fost esențial la determinarea costului apartamentelor și respectiv, la stabilirea echivalentului costului unui apartament cu o odaie, care a fost încasat din contul Consiliului municipal Chișinău.

Reieșind din cele menționate, Colegiul apreciază recursurile declarate de către Tudor Costin și de Consiliul municipal Chișinău ca fiind întemeiate și care necesită a fi admise, ori încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016 este neîntemeiată, nefiind reținute și elucidate toate circumstanțele esențiale pentru justa soluționare a litigiului și nefiind apreciate toate probele anexate la dosar, probe care sunt contradictorii și care necesitau explicarea cu suficientă claritate a motivului pentru care au fost acceptate, respinse sau reținute la baza emiterii încheierii, motiv pentru care încheierea recurată urmează a fi casată, cu remiterea pricinii la rejudecare, în vederea elucidării circumstanțelor menționate și excluderii tuturor dubiilor.

Prin urmare, în conformitate cu art. 427 lit.b) din Codul Procedură Civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de către Tudor Costin și de Consiliul municipal Chișinău.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Costin împotriva Consiliului municipal Chișinău privind asigurarea cu spațiu locativ și se remite pricina la rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, într-un alt complet de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Svetlana Filincova

Judecători –

Sveatoslav Moldovan

Oleg Sternioală

